

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ

ŠKOLNÍ DRUŽINA PŘI ZŠ PRASKOLESY, OKRES BEROUN

Název vzdělávacího programu: Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání
Motto: „Hrou za poznáním“
Adresa školy: 267 54 Praskolesy 104
Ředitelka školy: Mgr. Jan Musílek
Koordinátor ŠVP: Mgr. Jan Musílek
Vychovatelka školní družiny: Regina Ernestová DiS.
Kontakty: Telefon +420 311 512 869
Web: www.zspraskolesy.cz
e-mail: zs.praskolesy@seznam.cz

IČ: 710 00 500
IZO: 113 100 400
REDIZO: 600 043 011
Zřizovatel školy: Obec Praskolesy
267 54 Praskolesy 130
IČ: 00 233 749

Platnost dokumentu: 1. 9. 2015

ŠVP byl schválen Radou školy dne 27. 8. 2015

.....
Mgr. Jan Musílek
ředitel školy

ŠVP pro zájmové vzdělávání obsahuje:

1. Charakteristika školní družiny
2. Materiální podmínky
3. Personální podmínky
4. Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu ukončování vzdělávání
5. Ekonomické podmínky
6. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví
7. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a práce s nadanými žáky
8. Zaměření ŠD
9. Délka a časový plán vzdělávání
10. Cíle zájmového vzdělávání
11. Formy zájmového vzdělávání
12. Obsah zájmového vzdělávání
13. Kompetence ŠD

1. CHARAKTERISTIKA ŠD

Školní družina tvoří mezistupeň mezi výukou ve škole a výchovou v rodině. Hlavním posláním školní družiny je zabezpečit zájmové činnosti, odpočinek a rekreaci žáků. Plní funkci relaxační, kompenzační a výchovně vzdělávací.

Zájmové vzdělávání, které provádí ŠD, probíhá především vlastní činností žáků, jejich integrací s okolím a získávanou vlastní zkušeností.

Vše je založeno na přímých zážitcích z činnosti, vycházející částečně z individuální volby, dětské zvědavosti, potřeby zaměstnávat se, bavit se a komunikovat.

Činnost školní družiny se řídí zvláštní vyhláškou č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání a navazuje na vzdělávací program školy.

2. MATERIÁLNÍ PODMÍNKY

ŠD má 1 oddělení. Využívá ke své činnosti samostatnou učebnu, která dává možnost odpočinku, k práci i ke hře. Pro zájmové a rukodělné činnosti slouží jednotlivé učebny. Oddělení je 4 počítači. Účastníci školní družiny mají možnost využívat hernu. K činnostem venku školní družina využívá prostor před školou s dětským hřištěm. Místnost je vybavena stolními hrami, hračkami, stavebnicemi, časopisy, knihovnou a pomůckami odpovídajícími potřebám a věku dětí.

Každý rok doplňujeme a zlepšujeme materiální podmínky zakoupením nových her, stavebnic, výtvarných pomůcek, knih

3. PERSONÁLNÍ PODMÍNKY

Personální podmínky jsou vyhovující. Vychovatelka je plně kvalifikovaná. Má k účastníkům velice hezký vztah, zapojuje se do proškolení v rámci DVPP, studují odborné časopisy. Zajímá se o činnosti v jiných družinových zařízeních.

Vychovatelka se snaží vytvářet příznivé sociální klima, umí efektivně jednat s účastníky. Řídí různé zájmové aktivity přiměřené věku účastníků. Má organizační schopnosti, dokáže

navozovat a motivovat k rekreačním a zájmovým činnostem. Dokáže v účastnících vzbuzovat zájem o činnost, podporovat jejich sebevědomí a rozvíjet pozitivní stránky osobnosti. Zná bezpečnostní předpisy pro práci s dětmi a má právní vědomí.

4. PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ UCHAZEČŮ A PRŮBĚHU UKONČOVÁNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Do školní družiny jsou přijímáni účastníci 1. - 5. ročníku na základě řádně vyplněné a odevzdané přihlášky. O přijetí a případném vyloučení účastníka rozhoduje ředitel školy. Na účastníka, který je přijat se vztahují veškerá práva a povinnosti účastníka zájmového vzdělávání dle platných právních předpisů. Přihláška je platným dokumentem školského zařízení, osobní data účastníků se zapisují do školní matriky vedené podle školského zákona. Písemná přihláška je podmínkou pro zařazení do pravidelných činností školní družiny, které jsou uskutečňovány formou pravidelné denní docházky. Do školní družiny jsou přednostně přijímáni účastníci 1. a 3. ročníku, dále účastníci zaměstnaných rodičů a účastníci dojíždějící. Docházku mohou ukončit rodiče účastníka kdykoli během školního roku písemně nebo osobně u p. vychovatelky. V případě volné kapacity mohou být účastníci přijímány do školní družiny i během školního roku. Účastníci, kteří nejsou do školní družiny přihlášení a požadují-li mimořádné zařazení na některý den, budou přijaty dle kapacitních možností.

5. EKONOMICKÉ PODMÍNKY

Za školní družinu platí rodiče měsíčně 120,- Kč nebo 60,-Kč (pouze ranní družina) do 20. dne v měsíci v kanceláři školy, a to i v případě, že účastník nedochází dočasně z důvodu nemoci či jiných osobních důvodů. Na hračky, pomůcky a výtvarný materiál přispívá zřizovatel školy

6. PODMÍNKY BEZPEČNOSTI PRÁCE A OCHRANY ZDRAVÍ

Rodiče a účastníci jsou seznámeni se zásadami bezpečnosti prostřednictvím vnitřního řádu školy.

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení.

P. vychovatelka volí vhodnou strukturu činnosti a skladbu zaměstnání, je zajištěn stravovací a pitný režim, v prostorách školní družiny je zajištěno odpovídající světlo, teplo, čistota, větrání, velikost sedacího a pracovního nábytku, hygienické vybavení prostorů. Jsou používány bezpečné pomůcky, je zajištěna ochrana před úrazy. Je zajištěna dostupnost prostředků první pomoci, kontaktů na lékaře, vedoucí vychovatelka je proškolená k poskytování první pomoci. V případě úrazu žáka v budově školy zajistí dohled nad ostatními účastníky určený dohled, pokud se stane úraz mimo budovu školy, bude p. vychovatelka telefonovat řediteli školy, který určí další postup.

Psychosociální podmínky.

P. vychovatelka vytváří příznivé sociální klima, pohodu prostředí, respektují potřeby jedince a jeho osobní problémy, individualitu účastníků, volí motivující hodnocení a chrání před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy. Umožňuje spoluúčasť účastníků na životě zařízení, informují účastníky i jejich rodiče o činnosti ve školní družině.

7. PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A PRÁCE S NADANÝMI ŽÁKY

Na doporučení třídního učitele a pedagogicko-psychologické poradny a speciálního pedagoga dochází účastníci se SVP do školní družiny a k zajištění jejich potřeb může být k dispozici asistentka pedagoga.

Nadaným účastníkům je umožňováno docházet do zájmových kroužků podle výběru rodičů, ve školní družině je dán účastníkům prostor pro individuální rozvíjení jejich zájmů.

8. ZAMĚŘENÍ ŠKOLNÍ DRUŽINY

Podporovat aktivní odpočinek účastníků a pomáhat odstraňovat duševní únavu.

Orientujeme se na účastníka, respektujeme jeho osobní maximum a individuální potřeby. Zaměřujeme se na co nejaktivnější zapojení účastníků do procesu zájmového vzdělávání s cílem položit základy klíčovými kompetencím neboli schopnostem k řešení problémů, kompetencím komunikativním a sociálním. Základem dění ve školní družině je estetická výchova, výchova k ochraně životního prostředí, sportovní činnosti, vycházky.

9. DÉLKA A ČASOVÝ PLÁN VZDĚLÁVÁNÍ

Školní vzdělávací program je sestaven na dobu tří let pro účastníky 1. - 5. ročníku základní školy. Je přihlíženo k věku a k individuálním zvláštnostem účastníků.

Délka jednotlivých činností je závislá na aktivitě či únavě účastníků.

Očekávané výstupy:

Po skončení tohoto období budu hodnotit, zda účastníci dokáží smysluplně a samostatně využitelný čas a vyplnit jej výtvarnými a rukodělnými činnostmi a hrami, které dokážou samostatně organizovat a hrát. Budou se umět slušně chovat ke kamarádům a dospělým, ve škole a školní jídelně, dokáží správně používat příbor. Budou zcela samostatní v oblékání a obouvání. Dokážou komunikovat a domluvit se s vrstevníky a dospělými.

10. CÍLE ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

- ✓ Rozvíjíme všestrannou, zdravou a harmonickou tvůrčí osobnost účastníka.
- ✓ Osvojujeme si a upevňujeme vědomosti, návyky a dovednosti z různých oblastí.
- ✓ Vychováváme ke zdravému životnímu stylu – správné stravovací návyky, osobní hygiena, posilujeme tělesnou zdatnost, rozvíjíme citovou stránku osobnosti.
- ✓ Posilujeme citové vazby, obohacujeme se o estetické zážitky, získáváme pracovní návyky a dovednosti.
- ✓ Posilujeme komunikační dovednosti – kultivace slovního i mimoslovního projevu. Rozvíjíme slovní zásobu, získáváme schopnost naslouchat, uplatňujeme svoji osobnost ve skupině, vyzdvihujeme kamarádké chování.
- ✓ Rozvíjíme logické myšlení.

- ✓ Rozvíjíme schopnost najít své místo ve skupině – kladným hodnocením zvyšujeme sebevědomí žáků, posilujeme pozitivní myšlení, snažíme se přijmout vlastní chybu a poučit se z ní.
- ✓ Rozvíjíme a formujeme správné životní postoje – porozumění, tolerance, schopnost i ochota pomoci.
- ✓ Rozvíjíme schopnost samostatně tvořit a pracovat.
- ✓ Vedeme k trpělivosti a vytrvalosti.
- ✓ Umožňujeme relaxaci vhodnou a pestrou zájmovou činností.
- ✓ Prohlubujeme správné návyky v řešení dopravních situací.
- ✓ Získáváme a uplatňujeme znalosti o životním prostředí a jeho ochraně, člověku a lidské práci.
- ✓ Využíváme možnost učení hrou a prožitkem ze hry.
- ✓ Seznamujeme se s 1. pomocí, známe důležitá telefonní čísla.
- ✓ Vytváříme vztah k tradicím.
- ✓ Hrajeme hry podle pravidel a dodržujeme férové chování.
- ✓ Rozvíjíme poznávací procesy – vnímání, paměť, myšlení, představivost, pozorovací schopnosti.
- ✓ Získáváme informace z různých zdrojů.

Naše aktivity by měly

- Přirozenou cestou rozvíjet zvědavost účastníků, jejich touhu po objevování nového a objasňování neznámého,
- učit účastníky jasně formulovat problémy, diskutovat o vzniklých situacích, navrhnout řešení a ověřovat je v praxi,
- prostřednictvím jednoduchých pokusů rozvíjet intelektuální schopnosti účastníků, upevňovat smysl pro spolupráci
- probouzet zájem účastníků o vědu a rozvíjet osobnost každého účastníka.

11. ČINNOSTI ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Školní družina využívá tyto formy vzdělávání:

- **Pravidelnou vzdělávací, výchovnou a zájmovou činnost** – každodenní činnosti
- **Příležitostnou výchovnou, vzdělávací, zájmovou a tematickou rekreační činnost** – přednášky, výstavy, slavnosti, exkurze, kulturní či sportovní akce, účast na veřejných soutěžích, návštěvy, spolupráce na akcích školy, tematické vycházky, soutěže
- **Nabídka spontánních činností** – hry, odpočinkové činnosti, vycházky

Týdenní skladba vzdělávání zahrnuje tyto činnosti:

Odpočinkovou a rekreační činnost
Pracovně technickou a zájmovou činnost
Přírodovědnou zájmovou činnost
Esteticko-výchovnou zájmovou činnost
Sportovní zájmovou činnost
Činnost společensky prospěšnou

12. OBSAH ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

navazuje na ŠVP 1. stupně

ČLOVĚK A JEHO SVĚT – je členěn do 5 okruhů:

I. MÍSTO, KDE ŽIJEME

II. LIDÉ KOLEM NÁS

III. LIDÉ A ČAS

IV. ROZMANITOST PŘÍRODY

V. ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

I. MÍSTO, KDE ŽIJEME

- seznámení s okolím školy - tematické vycházky
- bezpečná cesta do školy a ze školy
- služby a důležité budovy
- návštěva dětské knihovny, obecního úřadu
- pohádky a povídky z místa bydliště a okolí
- lidové zvyky a tradice (region Hořovice)
- zpěv lidových písní
- dopravní vycházky
- výukové programy na PC
- důležitá telefonní čísla
- turistické značky a orientace v přírodě a na mapě
- úklid v okolí školy a školní družiny
- tematické hry- malování toho, co jsme si zapamatovali z návštěvy či vycházky

II. LIDÉ KOLEM NÁS

- základy slušného chování, chování ke spolužákům, dospělým a starým lidem a k pracovníkům školy
- chování na veřejnosti a při veřejných vystoupeních
- práva a povinnosti dětí a dospělých
- základy slušného stolování
- základní hygienické návyky
- sebe obslužná činnost
- schopnost práce v kolektivu, pomoc mladším a slabším
- povolání – vyprávění, výběr, ilustrace, dramatizace
- osvojování a dodržování základů společenského chování
- mediální výchova – povídání o tom, co děti shlédly doma v televizi atd.
- seznámení s kulturou lidí jiných částí světa
- rozvoj slovní zásoby, spisovná čeština

III. LIDÉ A ČAS

- režim dne – odpočinek, aktivní odpočinek, relaxace, zájmy
- příprava na vyučování – didaktické hry
- historie a minulost
- naše země a náš stát – města, řeky, pohoří, hrady, zámky, kulturní památky
- příprava a vytváření základů pro využívání smysluplné volnočasové aktivity

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

- seznámení s různými pracovními technikami – papír, textil, přírodniny, modelína, vlna atd.
- rozvoj zručnosti a fantazie – tvořivé hry, stavebnice, dřevěné kostky
- hygiena prostředí, sebeobslužné činnosti – zalévání rostlin, výzdoba třídy a prostor školní družiny
- rozvíjení motoriky – stříhání, lepení, práce s různým materiálem

UMĚNÍ A KULTURA

- pěstování estetického citění a představitivosti, rozvoj fantazie – malování, kreslení, ilustrace dětské knihy, kreslení v přírodě
- vést účastníky k tvořivému výtvarnému projevu – seznámení s různými technikami, práce s papírem a textilem
- pěstování zájmu o hudbu, rozvíjení smyslu pro rytmus – zpěv písní, poslechové skladby, hra na orff. nástroje, hudebně – pohybové hry, rytmizace
- rozvíjení správné výslovnosti a vyjadřovacích schopností – dramatizace pohádek, přednes, počítadla, jazykolamy, hra na tělo
- vztah k uměleckým dílům – malované písničky, četba z knih, taneční kroky a hry, písničky z CD

IV. ROZMANITOST PŘÍRODY

- ochrana přírody a chování v přírodě
- přírodovědné a tematické vycházky, pobyty v přírodě
- počasí
- příroda živá a neživá
- poznávání rostlin, stromů, keřů, léčivých rostlin, hub, zvířat, ptáků, hmyzu, brouků, ryb
- práce s atlasem, encyklopedií, s výukovými programy
- péče o pokojové rostliny – zalévání, přesazování
- didaktické přírodovědné hry a soutěže
- pozorování změn a následné výtvarné či jiné zpracování poznatků

V. ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

- upevňovat získané dovednosti a návyky – hygiena, společenské chování
- přispívání k rozvoji tělesné zdatnosti, otužování a sportovního chování
- míčové a závodivé hry, soutěže, kolektivní hry, běh, atletika, turistika
- správné přecházení vozovky, orientace v okolí školy
- určování dopravních značek
- důležitá telefonní čísla
- první pomoc při drobných poraněních

13. Kompetence

KOMPETENCE K UČENÍ

- žák se učí s chutí, započatou prací dokončí
- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby
- umí kriticky zhodnotit své výkony
- učí se nejen spontánně, ale také vědomě
- klade si otázky a hledá na ně odpovědi
- všímá si souvislostí mezi jevy, samostatně pozoruje a experimentuje

- umí získávat vědomosti z různých pramenů a zdrojů
- získané poznatky dává do souvislostí
- zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- žák si všímá dění i problémů, které ho motivují k řešení podobných problémů a situací
- problém se učí pochopit, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách promýšlí a plánuje řešení problému
- hledá různé způsoby řešení problémů a ověřuje prakticky jejich správné řešení
- chápe, že vyhýbání se problémům nevede k cíli a rozlišuje správná a chybná řešení
- spontánně přichází s novým řešením a dovede se přizpůsobit změnám
- svá rozhodnutí se učí obhájit a uvědomuje si zodpovědnost za ně
- je iniciativní, podnikavý a započaté činnosti dokončuje

KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE

- žák ovládá řeč i mimoslovní komunikaci
- myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi vyjadřuje vhodně formulovanými větami
- umí vyjádřit vlastní názor
- komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými
- dokáže promluvit na veřejnosti, účinně se zapojuje do diskuse, umí řešit konflikty
- dokáže vyjadřovat své kladné pocity ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí řečí, gestem i dalšími prostředky
- využívá informační a komunikační prostředky
- komunikuje kultivovaně

SOCIÁLNÍ A INTERPERSONÁLNÍ KOMPETENCE

- žák se učí plánovat, organizovat, řídit a hodnotit
- odhaduje rizika svých nápadů
- k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, samostatně rozhoduje o svých činnostech a uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky
- projevuje citlivost a ohleduplnost, rozpozná vhodné a nevhodné chování
- podílí se na vytváření příjemné atmosféry v týmu
- dokáže se prosadit i podřídit, respektuje dohodnutá pravidla
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém – ovládá a řídí své jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

OBČANSKÉ KOMPETENCE

- žák si uvědomuje svá práva i práva druhých, vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit
- chová se zodpovědně, dbá na osobní zdraví své i druhých
- respektuje a posiluje sociální a kulturní prostředí, etnika a sociální či profesní skupiny
- váží si tradice a kulturního dědictví a podílí se na rozvoji kvalitního životního prostředí

KOMPETENCE K TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU

- žák umí účelně trávit volný čas, orientuje se v možnostech jeho smysluplného využití
- umí si vybrat zájmové činnosti podle svých dispozic a rozvíjí své zájmy v organizovaných a individuálních činnostech
- rozvíjí schopnost aktivního trávení volného času jako kompenzaci stresových situací či jednostranné zátěže ze školního vyučování
- umí odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času